

Tinh Xua

Tác giả: Thạch Lam

Thể loại: Truyện Ngắn

Website: <http://motsach.info>

Date: 30-October-2012

Ngày theo học trường tỉnh Thái Bình, tôi ở nhà trọ ông Cả Vinh, một nơi quen biết của thầy mẹ tôi. Ông Cả cũng có người con trạc tuổi chúng tôi đi học, bởi vậy ông cho học trò đến ở, lấy có để anh Hòe, con ông, được vui anh vui em. Thực ra, ông bà Cả muốn chứa trọ để kiếm lời. Nhà ông nghèo lại đông con, và số tiền tháng của ba chúng không đủ giúp cho bà Vinh một cái vốn nhỏ để buôn bán.

Ông Cả ở một lớp nhà lối cổ, một cái nhà ngói năm gian chạy dài mặt phố và một căn nhà lá rộng, đầy những hàng hoá của bà Cả, rồi đến nhà dưới và nhà bếp, đằng sau nhà có miếng đất trồng cây cối, ngăn với bãi cỏ hoang của tỉnh bằng một hàng rào râm bụt thấp. Ngay trước nhà gạch trông ra, có một cái sân vuông và hẹp, có bể nước lớn. Cái sân đó là gian sơn riêng của ông Cả: một cái núi non bộ trong cái bể con bằng xi măng và hai dãy chậu trồng đủ thứ lan. Cũng như nhiều người rồi khác, ông Cả có cái ham mê công việc tỉ mỉ. Sớm chiều lúc nào tôi cũng thấy ông lom khom ở ngoài sân, cúi mình tỉa xén các chậu lan hay sửa sang non bộ. Thật là một việc trọng vọng nếu chậu lan có chum một giò hoa. Phải nhìn vẻ sung sướng trên mặt ông lúc bấy giờ mới hiểu. Ông gọi chúng tôi ra xem bông hoa, với sự tự kiêu của một chủ nhân ông khéo léo, rồi hàng giờ ông ra đứng lạng ngắm chậu lan, dùng như để chờ bông hoa nở.

Sân gạch ngay chỗ cửa sổ buồng học chúng tôi trông ra, và lúc ngẩng lên trên sách chúng tôi cũng thấy bóng ông. Sự chăm chút âu yếm và cẩn trọng của ông làm chúng tôi buồn cười. Nếu không có anh Hòe cùng ngồi đấy, chúng tôi đã định bàn tính nghịch đùa ông một chuyện.

Bữa cơm họp đông đủ cả nhà: chúng tôi, Anh Hòe và ông Cả ngồi ăn cơm nhà trên, còn bà Cả với hai cô con gái và đứa em nhỏ ăn riêng dưới bếp. Hai mâm cơm khác nhau: bữa cơm chúng tôi ăn ngày nào cũng có thịt cá, còn bữa cơm ở dưới nhà chỉ toàn rau muống và đậu phụ. Không bao giờ chúng tôi thấy có món ăn khác, và có lúc chúng tôi thâm phàn nàn cho sự tham khổ của bà Cả và hai cô con gái. Vẻ xanh xao của Lan và Huệ không làm cho chúng tôi ngạc nhiên. Đó hai thiếu nữ lạng lẽ và kín tiếng, không lúc nào cười nói to.

Bởi vậy, khi hai cậu trạc tuổi chúng tôi, tôi cũng không để ý đến. Ở trong buồng học trong ra, thỉnh thoảng tôi thấy bóng Lan đi qua sân xuống dưới hay với tay múc nước trong bể nhưng cách đi đứng khép nép và cách phục sức nhã nhặn của cô không gợi ý chúng tôi bao giờ.

Chúng tôi ở nhà trọ ông Cả đã được ngót hai năm. Tôi thích ở đây giữa những người giản dị, và riêng đối với tôi ông Cả rất có cảm tình.

Anh Hòe là cậu học trò rất đần và dốt, chậm trí khôn, cùng vào học mà tôi lên lớp nhất, anh mới học lớp nhì. Bởi vậy ông Cả nhờ tôi ngồi rèn cặp cho anh, và bảo ban thêm. Tôi gắng làm công việc đó một cách chu đáo, nên ông Cả tỏ ý biết ơn. Những lúc nào anh Hòe chậm hiểu bài hay làm tính hỏng. Ông Cả thường gắt bảo:

- Mày không xem cậu Bình đấy mà bắt chước. Cậu học sáng bao nhiêu, mà lại chịu khó nữa.

Tôi lặng yên và tìm cách lánh ra ngoài để anh Hòe khỏi ngượng. Từ đấy, tôi được gia đình ông Cả trọng vọng và yêu quý. Số tiền trợ trả sòng phẳng và những quà cáp mà mẹ tôi không bao giờ quên mang đến biếu ông Cả mỗi khi lên thăm con, khiến bà Cả có ý biệt đãi tôi. Tiếng bà đi đi và trở nên êm ái mỗi khi nói với tôi, khi nào về muện bà dành phần riêng cho tôi những món ăn ngon và một mâm cơm thơm tất. Hai bạn tôi ganh tị thường nói mát:

- Thôi sắp làm rể bà Cả đi thì vừa. Cho chúng tao ăn cỗ cưới với nhé!

Tôi mỉm cười không trả lời, vừa nghĩ cô gái cả bà chủ trọ: cô thiếu nữ ấy không làm tôi có chú ý gì. Mà thật ra tôi không biết mặt mũi cô ta thế nào cả: tôi chưa bao giờ nhìn kỹ cô ta.

Về cuối tháng tám năm ấy, sau ngày nhập trường ít lâu, một việc xảy đến làm náo loạn các học trò: một thiếu nữ, cô Bích, vào học lớp nhất lẫn với bọn con trai. Sau khi đắn đo mãi, ông đốc trường bằng lòng để cô học lớp nhất. Ngày đầu cô đến trường, bọn học trò thăm thì chỉ tay về phía cô. Ngay thầy giáo chúng tôi cũng có vẻ ngượng nghịu. Nhưng chỉ học trò chúng tôi là xôn xao nhất. Chúng tôi không thể quên rằng có một người con gái lẫn vào trong lớp. Cô Bích lại đẹp và rất có duyên. Tất cả công sức để chiếm cô. Những bức thư tình gửi đi như bướm bướm. Chính tôi cũng yêu thầm nhớ vụng cô ta. Và vì thế mà tôi bắt đầu để ý đến các cô thiếu nữ khác.

Rất lâu, việc cô Bích vào học là đầu đề câu chuyện trong bữa ăn của chúng tôi. Chúng tôi thuật lại cho nghe những cử chỉ của cô và những anh mê cô. Anh Hòe cục mịch quá, không biết nói gì về chuyện ấy, nhưng ông Cả, tuy ngày thường rất đạo mạo, cũng thỉnh thoảng tự cho phép một câu nói đùa hóm hỉnh. Ông vuốt hai mép râu và nhìn chúng tôi cười một cách tự đắc. Tiếng ồn ào chúng tôi tới tai bà Cả gian bên, và bà cũng chen vào một câu nói:

- Cô ta ở đấy thì học với hành gì được. Không khéo lại tăng tị với anh nào thôi.

Ngừng một lát, bà lại hỏi đùa:

- Sao cậu Bình không nhân ngãi phẳng với cô ta có được không?

Tôi chưa kịp trả lời, hai anh bạn tôi nhao nhao lên đáp:

- Có, có đấy ạ! Cô ấy để ý đến anh Bình lắm ạ, vì anh ấy học giỏi nhất lớp.

Tôi toan cãi, nhưng lại thôi, lòng cũng hơi thích vì lời nói ấy. Một lát yên lặng theo sau câu chuyện. Rồi có tiếng thanh và nhỏ của con gái bên kia. Cô Lan nói chuyện với mẹ, tôi lắng tai chú ý, nhưng tiếng nói sẽ quá không nghe rõ gì cả.

Một hôm giờ ra chơi, anh Ngạc, người bẻm mép và láu miệng nhất bỗng tự dung võ vào vai tôi bảo:

- Sáng nay nhân tình ra phố mua sắm cho mày ăn, phải không?

Tôi ngỡ ngác chưa hiểu Ngạc nói gì, thì anh ta nhìn tôi một bên mắt rất ý nghĩa, tiếp:

- Lại còn vờ mãi, cô Lan con ông Cả chứ gì!

Rồi hấn quay lưng bỏ đi, để tôi đứng sững người, yên lặng: Tôi chưa kịp cãi lại điều gì.

Về đến nhà, tôi thấy trong buồng học, ngay trên bàn về phía tôi ngồi, một đĩa sắn gọt sẵn để đây. Câu nói của Ngạc trở lại trí nhớ tôi, làm cho tôi ngạc nhiên. Làm sao hấn ta biết được cô Lan mua sắn, và để phần cho tôi? Vừa lúc ấy, anh Chi đi học về, chạy vào. Thấy đĩa quà, anh kêu lên:

- À sắn! Trông ngon quá.

Không lưỡng lự, anh ấy cầm lấy ăn liền. Cử chỉ ấy khiến tôi khó chịu.

- Anh biết sắn của ai đấy mà cũng ăn?

Chi cầm miếng sắn cắn dở, quay lại phía tôi:

- Không phải sắn của anh à?

- Không. Tôi không biết của ai đấy.

Nghe thấy tiếng chúng tôi nói, bà Cả ở ngoài sân bước vào:

- Các cậu cứ ăn đi. Sắn của em nó mua phần các cậu đấy.

Khi bà Cả ra rồi, Chi nhìn tôi với vẻ tinh nghịch, vừa cầm miếng sắn nữa trên đĩa:

- Cô ấy phần riêng anh đấy, chúng tôi ăn có được không?

Bực mình, tôi không trả lời, yên lặng ngồi xuống ghế. Chi không nhìn tôi nữa, và anh cúi mặt ăn sắn một cách khoan khoái rất rõ rệt. Tôi nhìn trộm anh ta. Tự nhiên tôi nghi cho Chi và Hoạt đã đặt điều thêu dệt về tôi với các bạn ở trường. Hai anh đều cũng là người lém và hay bịa chuyện lắm.

Từ hôm ấy có những cái săn sóc nho nhỏ tỏ rằng cô Lan chăm chú đến tôi. Đi học về, bao giờ tôi cũng thấy một vài thứ quà dành sẵn, để ngay trên bàn chỗ tôi vẫn ngồi. Có khi một bó hoa tươi cắm trong ống bút. Sách vở ngăn nắp và sạch sẽ khiến cho tôi biết cô Lan vào buồng học lúc chúng tôi đi vắng. Tuy vậy, tôi cũng không dám chắc rằng Lan để ý đến tôi, cũng không bao giờ cố ý giáp mặt nàng. Một buổi chiều, chúng tôi ra vườn cây đằng sau nhà. Bấy giờ đầu tháng chín, hai cây hồng ở góc vườn trĩu những quả. Hai chị em Lan cầm quèo trái. Chúng tôi bước lại gần, anh Chi nói:

- Nào, cô Lan cho chúng tôi mấy quả nào.

Lan lặng yên cầm quèo với một cây cao. Thân thể trẻ tươi và dẻo dăng của nàng vươn cong dưới bóng cây, và tấm áo mỏng căng sức để phô hấn những đường mềm mại. Khi nàng hái chùm quả xuống, Chi và Hoạt xúm lại cướp ngay trên tay nàng những quả ngon. Tôi vẫn đứng riêng ra, và thèm muốn cái vẻ tự nhiên của hai người bạn. Nhưng sau cùng, Lan đến gần bên, đưa cho tôi một quả ngon nhất mà nàng đã giấu trong lúc các bạn tôi tranh. Tôi đưa tay đón lấy và ngón tay tôi chạm vào ngón tay nàng. Lan nói sẽ:

- Anh cảm lấy.

Đôi mắt nàng nhìn tôi, tôi bỗng rung động cả người, đôi mắt nàng phản chiếu một tình yêu mãnh liệt và tha thiết quá. Tôi hiểu ngay rằng nàng yêu tôi. Tự nhiên, một sự cảm động tràn lấn vào người, tôi cũng nhìn lại nàng. Nét mặt của Lan lúc bấy giờ tôi mới biết rõ. Nàng không đẹp, nhưng khuôn mặt dễ coi, và lúc này nàng có một vẻ xinh xắn đáng yêu, một cái duyên tươi tắn và kín đáo. Trước tôi, nàng cúi mặt xuống; một nỗi e thẹn làm ửng hồng hai gò má. Khi nàng quay đi, tôi nhìn theo khen phục cái dáng điệu uyển chuyển của nàng.

Sau buổi ấy, tôi biết chắc ý tứ của nàng đối với tôi. Lan tìm hết cách làm cho tôi vừa lòng. Những sự chăm nom săn sóc riêng của nàng làm tôi tự kiêu. Đôi khi, nàng cố ý tìm cách gặp tôi. Những lúc tôi đi học về, tôi thấy nàng như tình cờ ra đứng trước ngõ. Khi tôi đi qua, nàng khép nép vào bên tường và nhìn tôi mỉm một nụ cười sung sướng. Tôi cũng mỉm cười trả lại nàng, tôi còn trẻ và tình yêu của một cô con gái khiến tôi tự đắc.

Một đêm giữa tháng, tôi ngồi buồn trong buồng học, không biết làm gì. Cả nhà đã đi ngủ, và anh Chi với anh Hoạt đi xem tuồng vắng. Tôi ngồi gần bên cửa sổ, trông ra sân. Ở ngoài trăng rằm vàng vạc, tường vôi sáng trắng lên chói lọi. Hai dãy chậu lan cắt bóng xuống mặt sân, và các lá lan đem sẫm lấp lánh ánh trăng cong. Thời khắc rất êm dịu và thú vị. Tôi lặng yên hưởng luồng gió mát của ban đêm.

Bỗng nhiên một bóng người len vào giữa các chậu cây, rồi tôi nghe thấy tiếng nước sẽ rót xuống. Cô Lan tưới hoa. Tôi nhớ mỗi khi chậu lan có giò lan nở, ông Cả lại bắt nàng tưới ban đêm. Có khi, khuya lắm, chúng tôi vẫn còn nghe tiếng cô ở ngoài vườn. Một ý ham muốn bỗng đến chiếm lấy tâm hồn tôi. Mùi thơm nhẹ và sắc của hoa lan thoang thoảng ở ngoài. Lan vẫn cúi mặt trên chậu cây, dường như không biết có tôi bên cạnh. Tuy vậy, tôi đoán rõ sự cảm động của nàng. Tôi đứng bên cạnh nàng khẽ gọi:

- Lan, em Lan....

Tôi để tay lên tay nàng. Lan rung động cả người, toàn thân nàng mềm mại. Nàng ngã người trên vai tôi... Tôi biết rằng từ nay Lan là một vật của tôi, và tôi muốn làm gì nàng cũng được.

Sau độ ấy tính nết nàng như đổi hẳn, hay bây giờ nàng mới biểu lộ cái tính nết thật của nàng ra. Nàng không còn là cô gái lặng lẽ và kín đáo trước kia nữa, Lan nói năng luôn miệng và tiếng cười của nàng vang lên trong nhà, mắt nàng sáng lên, và hơi một chút việc cũng làm cho nàng sung sướng. Bà Cả thấy làm lạ về con và nhiều khi bà định ngăn cản cái vui tràn lan ấy:

- Ô! Con Lan dạo này làm sau ấy. Không biết có gì mà vui vẻ thế.

Hai bạn tôi hình như hiểu biết. Họ thường nhìn tôi với một vẻ trêu nghịch và cười với nhau một cách tưng đảng. Tôi làm lơ như không biết gì.

Ái tình đã khiến Lan thành một người khác. Tâm hồn nàng phơi bày ra rõ rệt. Nàng thành ra con trẻ và ngây thơ quá. Nàng tưởng làm tôi vừa lòng bằng những cử chỉ săn sóc âu yếm. Nhưng thức quà liên tiếp nhau trên bàn học, khiến chúng tôi ăn no bỏ cả cơm. Lúc nào nàng cũng nghĩ cách để chiều ý tôi. Những cử chỉ vụng về của nàng khiến tôi vừa cảm động lại vừa ngượng với anh em. Nhưng Lan hầu như không nhận thấy.

Một buổi chủ nhật, mấy người bạn đến rủ chúng tôi đi chơi. Vừa qua chợ ở đầu phố, bỗng thấy Lan tất tả chạy theo, gọi. Tôi dừng lại, cau mày, không bằng lòng. Nàng trông lên, và lúc bấy giờ hình như mới biết tôi không đi một mình. Hai má đỏ bừng vì thẹn. Lan lúng túng:

- Anh... anh cầm lấy cái này mà ăn.

Nàng dỡ trong bọc áo mấy bẹ ngô nướng vừa mua ở chợ. Tiếng cười của các bạn tôi vang lên. Bực mình, tôi đâm gắt:

- Ai bảo cô cho tôi? Tôi không dùng cái của ấy.

Lan sững người, đứng lặng nhìn. Tôi biết tôi đã làm phật ý nàng, nhưng ai lại đem cho quà giữa phố như thế. Anh Chi nói lờm:

- Sao, của chị ấy mua cho mà anh lại chê à.

Họ cười với nhau rồi Hoạt giới thiệu với mấy người bạn:

- Nhân tình đẹp của anh tôi đấy.

Tôi không trả lời, khó chịu. Lúc về, tôi có ý tránh nàng, và giữ vẻ mặt lạnh. Nhưng Lan vẫn trẻ con và vô ý như cũ.

Ngày mồng năm tháng năm, không biết nghĩ như thế nào. Lan đưa tặng tôi một bộ bùa túi bằng vóc nhiễu xanh đỏ. Đó là công trình tỉ mỉ mà nàng đã thức suốt đêm để khâu. Trông thấy vật ấy rõ ràng để trên tập sách của tôi, anh Chi và anh Hoạt rũ ra mà cười. Họ chuyển tay nhau xem quả đào và quả ớt sặc sỡ ấy và những câu mĩa mai lại gấp đôi lên. Xấu hổ, tôi dằng lấy rồi vứt ra ngoài cửa sổ. Cái bùa túi rơi ngay vào rãnh nước. Chiều đến, khi gặp Lan, tôi nhìn thấy nàng nhìn tôi có vẻ âm thầm oán trách. Vừa bực mình cho tôi lại vừa bực mình cho nàng, tôi lặng yên giả vờ lãnh đạm rồi tránh mặt ra chỗ khác.

Ông bà Cả bắt đầu nghi ngờ một sự gì. Điều ấy khiến tôi lo ngại. Tôi đã nhiều lần bảo nhỏ Lan phải kín đáo. Nhưng mặc những điều khuyên nhủ cẩn thận của tôi, Lan hình như không thể giữ gìn được. Nàng có một tâm hồn giản dị và quê mùa trong tình yêu. Lan làm quà cho tôi những thức rất buồn cười và vô lý, và tỏ vẻ ngạc nhiên khi thấy tôi không bằng lòng:

- Những thứ ấy em biểu anh anh không thích ư?

Biết không thể làm nàng hiểu được, tôi chỉ trả lời:

- Tôi không thích cô cho tôi cái gì cả.

Sự yêu mến của tôi với nàng có lẽ Hoạt và Chi đã kể cho nhiều người nghe rồi. Ở trường, các bạn đã nhiều lần nói bóng gió xa xôi đến. Câu chuyện cái bùa túi ngày mừng năm họ đã biết. Ngạc, một hôm, tự dung đến thò tay vạch áo tôi ra, bảo:

- Nào, xem bùa túi của mày đâu nào...

Tôi giận dữ gạt hẳn ra, quay đi. Ngạc chế với:

- Ê ê, lớn thế kia mà còn đeo bùa túi kia!

Những lời chế giễu ấy làm tôi bức tức đến cực điểm. Tôi thâm trách Lan đã gây cho tôi những nỗi khó chịu ấy. Tình yêu mộc mạc của nàng bắt đầu đè nén tôi. Những cách yêu mến sẵn sóc của nàng chỉ làm tôi bận bịu.

Tôi bắt đầu tìm cách tránh nàng. Lan, trái lại, càng quấn quýt lấy tôi. Lòng ham mê khiến nàng quên hết cả giữ gìn. Hễ gặp tôi chỗ nào khuất là nàng đến ôm lấy, và tôi khó khăn mới gỡ được ra. Chúng tôi như thế suốt bị ông bà Cả bắt gặp mấy lần.

... Những vẻ chế giễu của các bạn học và các câu mỉa mai lại thoáng qua trong trí. Tôi không còn cái yên tâm để sẵn sàng hưởng tình yêu nữa. Tôi vội vàng xa nàng. Lan không hiểu, và những câu trách móc, tuy rất kính đáo, với những giọt nước mắt của Lan mỗi khi thấy tôi thờ ơ, chỉ càng khiến cho tôi khó chịu thêm.

Một buổi chiều, cả nhà đi ăn cỗ vắng. Hoạt và Chi sang Nam Định chơi. Tôi ở ngoài về thấy mâm cơm chờ sẵn ở nhà với hai đôi đũa và hai cái bát. Lan đứng khuất một chỗ khúc khích cười. Rồi, như con chim non, nhẩy nhót chạy ra nắm lấy tay tôi, mắng:

- Hôm nay cậu về muộn quá! Cơm nước nguội cả rồi!

Câu trách cợt đùa, nàng cố lấy giọng đúng đắn để giống như lời người vợ trách chồng. Tôi buồn cười, nhưng cau mày không đáp.

Lan nhìn tôi như đứa trẻ dọa ý người lớn:

- Gớm, làm gì mà lảm lảm cái mặt thế? Thôi, tôi xin cậu đi.

Nàng bung miệng cơm, mở lồng bàn, rình sự bằng lòng của tôi trước những món ăn khéo làm mà nàng biết là tôi vẫn thích.

Nhưng tôi vẫn không nói. Tôi uể oải vào buồng bên, ngồi sau bàn học và giở sách ra coi. Biết nàng đang tiến lại gần, tôi cũng không quay lại.

- Anh Bình sang xơi cơm.

Tôi không đáp, nàng lại mời:

- Mời cậu Bình đi xơi cơm... Xin mời cậu Bình đi xơi cơm ạ!

Tiếng cười nàng ròn rã reo lên sau câu nói ấy. Nàng chạy đến bên định kéo tôi lên, nhưng nét mặt nghiêm nghị của tôi bắt nàng ngừng im.

Vẻ sững sờ của nàng và sự oán trách buồn rầu ứa trên đôi mắt khiến tôi có ý ái ngại cho nàng, song tôi cũng nói:

- Được, cô cứ để mặc tôi, tôi chưa muốn ăn.

- Kia, nhưng mà...

- Không, chốc nữa tôi ăn cơm cũng được.

Nàng toan nói, nhưng sau cú đầu im lặng, nhìn tôi một lần nữa rồi quay ra.

Tôi ăn cơm một mình, ăn rất nhanh, và không để ý đến sự giận dữ của Lan, xong bữa tôi đi

chơi tức khắc.

Ở ngoài phố, tôi gặp Chi và Hoạt bên Nam về. Chi làm bộ ngạc nhiên:

- Kìa sao không ở nhà tự tình? Hoạt thêm một câu:

- Ông bà đã giận nhau chứ gì?

Rồi cả hai nắc lên cười. Tôi cau mày để đáp lại.

Đêm hôm đó tôi bực mình và trần trọc không ngủ được. Nghĩ đến tình yêu của Lan đối với tôi, nghĩ đến bữa cơm chiều, tôi hơi lấy làm hối hận, và bởi thế lại càng thấy bực mình thêm.

Sáng hôm sau, tôi nghe thấy bà Cả hỏi:

- Lan, mày mệt đấy à?

Tiếng Lan đáp:

- Thưa để không ạ.

Khi Lan ở dưới nhà đi qua sân, tôi thấy nàng mặt rầu rầu, hai mắt quầng thâm, dáng điệu lặng lẽ và chán ngán. Nàng xách cái thùng tưới đến bên bể nước và hình như cố tình giữ lại trong lòng những tiếng thở dài.

Tôi thấy lòng nao nao vừa bực vừa buồn, như thấy một sự gì êm đẹp đang mất đi mà không còn can đảm giữ lại được nữa.

Từ hôm ấy, Lan lại yên lặng như trước. Nàng ít nói và cũng không hay gặp mặt tôi. Nàng tỏ ra một thái độ đúng mực, lãnh đạm và lúc nào cũng buồn rầu. Sự đó để cho tôi được bình yên nhưng cũng làm cho tôi phật ý. Tôi tưởng nàng chỉ thế trong ít bữa, chắc sẽ có buổi nàng không gan được nữa, sẽ phải tìm đến tôi, sẽ hỏi han tôi, và sự chờ đợi cái lúc nàng làm lành với tôi lại càng khiến tôi tức bực trong sự kiêu hãnh.

Cùng ở một nhà chúng tôi như người xa lạ, và lâu dần, nghĩ đến nàng, tôi thấy lòng dửng dưng. Hơn một tháng trời, thỉnh thoảng mới trông thấy nhau. Lan với tôi thản nhiên hỏi tôi hay trả lời những câu không giấu một ý tứ gì thân mật hay hờn giận.

Tôi không để mắt đến dung nhan nàng nữa, và đôi khi tưởng đến chuyện cũ, tôi ngạc nhiên như tìm thấy một tính tình dị kỳ.

Rồi mùa thi tới nơi, Chi, Hoạt và tôi chăm chỉ luyện tập. Sự ganh đua sốt sắng cuối năm là điều quan tâm hoàn toàn của người đi học. Ở nhà ông Cả trong những bữa cơm, chỉ nói đến chuyện thi cử và bàn bạc đến những đầu bài khó hay dễ sẽ ra trong kỳ thi này.

Lan bị xóa hẳn trong đời tôi. Không bao giờ sự lãng quên lại mau chóng trong tâm trí tôi như hồi bây giờ, và không bao giờ cuộc tình duyên của tuổi thanh niên lại đơn bạc đến như thế. Giữa cô con gái ông chủ nhà cùng với người ở trọ học hình như không có một tình nghĩa nào cả và cái đêm ân ái trước đây dăm ba tháng chỉ là ảnh hờ hững của một giấc mộng thoáng qua.

Hồi ấy kỳ thi cơ thủy chưa mở ở Thái Bình. Tôi cùng các bạn hữu phải sang trường Nam và ở luôn đó bốn ngày để chờ đợi kết quả. Ngày thứ năm tôi trở về Thái với cái mừng được trúng

tuyển, và tức khắc thu xếp việc về quê. Anh Hòe con ông Cả cũng may mắn như tôi, và hai anh Chi và anh Hoạt. Tôi để tâm trí vào sự vui vẻ của mọi người. Vợ chồng ông chủ làm một bữa cơm sang trọng như bữa tiệc để khao chúng tôi. Cả nhà cùng ngồi ăn, trừ cô Lan khó ở từ mấy hôm trước. Tôi hỏi thăm qua quýt lấy lệ và cười nói giảo hoạt nhất nhà. Chi thỉnh thoảng trêu tôi bằng một câu bông đùa, tôi đón lấy và trả lời bằng một câu ranh mãnh khác. Một lần khi rượu ngà ngà say, và nhân thấy Chi đứng làm mối xin cô Lan cho tôi, ông Cả cười thích chí:

- Cái gì chứ cái đó thì được. Nhưng ai lấy con gái tôi phải ở rể ba năm.

Tôi "xin vâng" và cười một cách rõ ràng tỏ ra tính cách cợt đùa của câu chuyện.

Tôi không kịp có thì giờ hối hận cho sự tàn ác vô tình có thể thấy trong câu đùa cợt. Tôi cũng không nghĩ rằng Lan lúc đó có thể đau lòng vì tôi. Lan không còn liên lạc với tôi nữa.

Hôm sau tôi từ giả nhà ông chủ, lòng hớn hở tưởng trước đến sự mừng rỡ của mẹ tôi lúc thấy tôi về. Trong cái thì giờ đi xe từ Thái đến bến Tân Đệ và đợi tàu ở Nam qua, tôi mãi nghĩ chuyện nghĩ hè, chuyện lên Hà Nội học ban Thành chung, không một lúc nào mẩn tiếc cô thiếu nữ con gái ông Cả.

Khi tàu Nam mới tới tôi đáp thuyền lên, chọn chỗ cất hành lý và vui vẻ ngó đầu ra trông một lần cuối cái bến tôi vẫn đi về trong mấy năm qua. Hai dãy nhà lá bồng bênh ở hai con đường quanh quẽ đang thông thả lùi lại và nhỏ dần. Tôi bỗng thấy cả người xúc động vì nhận ra trong bọn người lác đác ở bến một cái xe đỗ vội, và trên xe bước xuống một người con gái ngơ ngác nhìn về phía tôi.

Tàu đã xa hẳn mạn sông. Mặt người trên bến không nhìn rõ. Tuy vậy tôi không thể lầm được, người thiếu nữ kia chính là con người tội nghiệp đã hờn giận tôi và đã thương tôi.

Chỉ một lát bến đò Tân Đệ đã khuất hẳn ven sông. Từ đó tôi không gặp Lan lần nào nữa.